

‘Door STAP blijven we leren’

De website van het UWV waarop je een STAP-subsidie kunt aanvragen. FOTO ANP/ROB ENGELAAR

RENÉ SMID

LEEUWARDEN Met het STAP-budget zijn vele irrelevante cursussen gesubsidieerd, maar successen zijn er ook. Bovendien zorgt het voor economische groei, betoogt re-integratieadviseur Jeroen ten Brink. Toch stopt de regeling, en een alternatief is er voorlopig niet.

In een mum van tijd was het STAP-budget van 34 miljoen euro maandag weer op. In totaal 159.000 mensen probeerden via uitkeringsinstantie UWV een cursus of opleiding van maximaal 1000 euro te regelen. Slechts 38.000 pogingen bleken succesvol, toen was de pot weer leeg.

De populariteit – vorig jaar werden in vijf rondes meer dan 214.000 aanvragen toegekend – is daarmee direct duidelijk gemaakt. Het systeem verving in 2022 de belastingaftrek voor studiekosten en vergemakkelijkte daarmee ook het aanvragen van een opleiding. De kosten

werden namelijk direct overgemaakt naar de cursusaanbieder, zonder dat je daar een jaar later nog naar zou hoeven omkijken. Cursus volgen en klaar.

Toch gaat er begin volgend jaar een streep door de regeling, die vanuit Leeuwarden in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid door UWV wordt uitgevoerd. STAP kende nogal wat kinderziektes – talloze louche cursusaanbieders zijn al geweerd en ook de techniek werkte niet altijd mee – maar was, aldus minister Van Gennip, een „lerende regeling”.

Ze meldde op 19 april nog aan de Tweede Kamer dat de laagdrempelige benadering lijkt aan te slaan en gaf aan dat het STAP-budget de juiste methode is om mensen die door willen leren deze mogelijkheid te bieden. Op 28 april kwam de melding dat er voor STAP geen geld meer wordt vrijgemaakt.

Volgens Van Gennip blijft een leven lang ontwikkelen desondanks

‘Met een bedrag van 1000 euro kun je heel veel bereiken’

van belang. Ze bekijkt op welke manier dit weer kan worden gestimuleerd. Daar moet dan wel een beetje vaart achter worden gezet, zeggen hoogleraar arbeidsmarktanalyse Jouke van Dijk van de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) en Jeroen ten Brink, directeur van jobcoachorganisatie Deltawerkers (Buitenpost en Leeuwarden).

Aan de STAP-regeling is namelijk tijdens gewerkt en volgend jaar valt er een gat. Over de belastingaftrek voor studiekosten wordt niet meer gesproken. Van Dijk had liever gezien dat STAP zou worden gefinancierd. „Meer dan de helft van de aanvragers is maximaal mbo-4. opge-

leid Daar zou ik blij mee zijn”, zegt hij. „Aan de andere kant: je moet wel digitaal vaardig zijn om je aan te melden voor het budget. We hebben in Nederland veel laaggeletterden en die doen al niet mee. Je sluit bij voorbaat een groep uit die er niet mee kan omgaan.”

Met zijn bedrijf heeft Ten Brink het afgelopen jaar ongeveer tien mensen aan een STAP-subsidie geholpen. „Deze mensen hebben complexe problemen, bijvoorbeeld financieel, fysiek of psychisch”, vertelt hij. „Ze zijn vaak lang niet aan het werk geweest of hebben nog nooit gewerkt.”

Door de regeling af te schaffen, hebben deze mensen het nog moeilijker om hun kansen op een baan te vergroten, denkt Ten Brink. „Als ze door scholing een baan krijgen, kost dat eerst wel wat geld maar op termijn drukt deze doelgroep veel minder op andere kosten, zoals uitkeringen en begeleiding van wijkteams en andere zorgpartijen. Met een be-

‘Het is voor de meesten niet normaal om te blijven bijscholen’

drag van 1000 euro kun je heel veel bereiken, en het zorgt ook nog voor invulling van openstaande vacatures en economische groei.”

Uit een recent onderzoek van RuG en Hanzehogeschool Groningen de naar de leercultuur in Noord-Nederland blijkt dat het helemaal niet zo vanzelfsprekend is, dat we massaal cursussen aanvragen. „Mensen willen wel leren, maar zodra het meer tijd of geld gaat kosten, dan wordt het moeilijk”, schetst Van Dijk. „Bedrijven zijn ook druk en werknemers moeten soms meebetalen voor opleidingen of iets in hun eigen tijd doen. Dan komen de aarzelingen al. STAP is populair en daar moet je gebruik van maken door mensen te enthousiasmeren om door te leren. Wij zien nu ook een gebrek aan een leercultuur, want het is voor de meesten niet normaal om te blijven bijscholen. Iemand die op een steiger staat, heeft geen zin meer om in de klas te zitten. In die zin verbaast de populariteit me ook wel.”

Het budget wordt veel gebruikt door werknemers uit de sector zorg en welzijn. Zij vormden zowel in 2022 als begin dit jaar de grootste groep aanvragers, meldde UWV eerder. Maar ook in andere krappe sectoren – ICT, techniek – wordt op alle opleidingsniveaus gretig gebruikgemaakt van STAP. We moeten vooral niet vergeten dat de arbeidsmarkt behoefte heeft aan nieuwe impulsen, zegt Ten Brink. „Zeker nu moet je investeren in scholing. Als iemand dan aan de slag kan in de logistiek met een heftruckcertificaat, dan is dat alleen maar mooi. Dat ga je nu minder zien.”

Normaal gesproken gaat het STAP-budget om de twee maanden een nieuwe ronde in. Her en der wordt al gemeld dat er dit jaar nog drie rondes komen, maar volgens UWV is dat niet zeker. „Over de verdere invulling van STAP in 2023 en de mogelijkheid om financiële hulp te krijgen vanuit de overheid is nu nog niks bekend”, zegt een woordvoerder. UWV gaat in gesprek met Van Gennip over hoe „een brede groep mensen ondersteund kan blijven worden met het volgen van scholing”.